ZAHRADA TICHA

Krematorium v Kladně se nachází na Kladně. Konkrétně v jeho východní části v lese Dlouhé boroviny. Budovu obklopuje ze západní strany historický sad. Dříve už se nejedná o udržovaný, hospodářsky udržovaný prostor, ale ještě zachován rastr, ovocné druhy stromů a výjimečná atmosféra, kterou staré stromy mají. Sad je nyní postupně obnovován, hlavně formou prořezávání náletů.

Budova krematoria v současnosti slouží pouze jako spalovna, nabízí více obřadní síní (malá místnost z boku krematoria), ale to je v tak špatném stavu, že se pro tuto možnost rozhodne velmi málo pozůstalých. Tento stav ovšem nebyl plánovaný. Areál krematoria byl velkorysě navržen v 80. letech, jako celek - spalovna a obřadní síň. Z návrhu byla nakonec postavena pouze první etapa (spalovna) a obřadní síň už nikdy dostavena nebyla.

Areál krematoria se v současné době vůči svému okolí striktně vymezuje. Od lesa ho dělí hradba vysázených tújí a od sadu plot. Areál má také spoustu provozních nedostatků. Například velké parkoviště před objektem, které je společné pro pohřební službu i pozůstalé. A v neposlední řadě i fasáda samotné budovy, která vypadá spíše jako továrna na auta, než jako krematorium.

Mým cílem bylo navrhnout duchovní prostor, který téma smrti neskrývá a nestaví za vysokou zeď, ale přivádí ho do běžného života. Třeba když se před Vánoci při rodinné procházce otevře sad se stovkami světýlek. Zamýšlí jsem se návrh provozu, obřadní síně, vztahu budovy, lesních kolumbárií a na to jak nabídnout lidem vztah k tomuto místu a jaký by měl být.

Z hlediska provozu bylo potřeba oddělit cesty pro pozůstalé a pro pohřební službu (žlutě). Pozůstalí mohou zaparkovat na pro ně vyhrazeném parkovišti.

Objekt je obklopen zdí, která je větší než samotná budova, takže je v ní schován i provoz objektu. Pohřební služba zajede do přidané konstrukce, zaparkuje uvnitř, zde vyřídí všechno co musí a potom stejnou cestou odjíždí. V západní části konstrukce je také prostor pro zázemí obřadní síně, například WC, místnost pro výdej uren a sklad.

MÍSTO LOUČENÍ A VZPOMÍNÁNÍ

Možná to zní jako úplně samozřejmý cíl, ale na tomto místě momentálně nefunguje ani toto. Chtěla bych, aby se sem lidé vraceli v různých životních momentech s jinými lidmi a vzpomínali na ty se kterými tu byli dříve.

MÍSTO ŽIVÝCH VZPOMÍNEK

Abychom měli na co vzpomínat, musíme nejdřív zažít něco, co si budeme pamatovat. Proč ne tady? Dlhý dobře navržené cestní sítí to může být zastávka při procházce s rodinou i kamarády. Lépe se na něco vzpomíná přímo na místě, kde se to stalo. Tohle myslím živou vzpomínku. Přijde sama díky místu a atmosféře, nemusím ji vyvolávat v hlavě na hřbitově, kde se nic z toho nestalo.

PROPOJENÍ DVOU SVĚTŮ

Komu patří hřbitovy a kolumbária - živým nebo mrtvým? V poslední době v našem oboru docela častá otázka. Proč ne oběma? Nechci aby se krematorium oddělovalo od lesa. Nechci téma smrti maskovat, nebo stavět za vysokou zeď. Chci dát každému možnost se přiblížit, projít se sadem, nebo areál obejít a pokračovat po hraně lesa, aniž by na toto téma narazil. Oba světy se můžou společně doplňovat. Les může přestat trochu života, krematorium trochu vzpomínek.

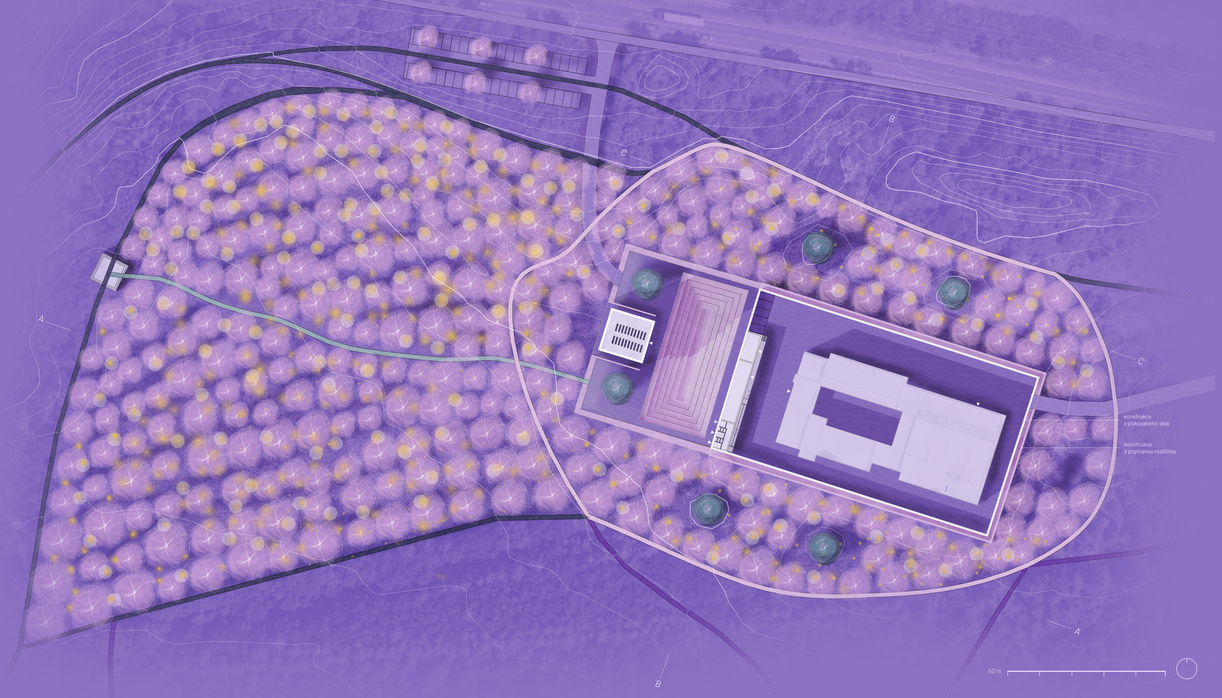

OBŘADNÍ SÍŇ A VZHLED BUDOVY

Velkým tématem byla budova krematoria. Zadané bylo, že ji tam musíme nechat tak jak je, můžeme pracovat pouze s jejím okrajem. Možná se zdá, že to je prostě úkol pro architekta a krajinářky architekt by se tím neměl zabývat víc než je nutné, ale jak navrhovat okolí, když nevím k čemu se má vztahovat?

Od začátku jsem věděla, že chci vzít samotné krematorium do hry. Odmítala jsem přístup udělat někde něco velkolepého navíc a to stáré nenápadně vzadu zamazat a schovat...ale to areál krematoria, tak krematorium snad musí být ve hře.

Nejdřív mě napadlo přistavit ke krematoriu obřadní síň ve formě věže a pojmout celý komplex jako jednu budovu, která typologicky připomíná katedrálu. Dlaždila jsem se do konceptu dostat více duchovní atmosféry. Tady musím upřesnit, že duchovní nezaměňuj nutně církevní. Odkaz na katedrálu měl vycházet z její první podstaty - z vertikálního systému, který se obrací k nebi (což je něco co pracuje horizontální krematorium podle mě v tu chvíli potřebovalo).

Problém přišel ve chvíli, kdy mě vedoucí vyzvala, abych si objekt vymodelovala. Najednou už nešlo jen o ideu, ale reálné propporce. Udělala jsem si rešerši proporcí katedrál a kostelů. Vzala jsem pět katedrál a pět pražských kostelů a zkoumala výšku jejich věže, rozměry půdorysu a výšku hlavní lodi. Výsledky jsem zprůměrovala a k mému překvapení mi vyšel téměř přesně půdorysný rozměr krematoria, takže nebylo nutné výšku převažit. Vyskočilo na mě ale číslo 90 metrů pro výšku věže a 20 metrů pro výšku objektu. To bylo bohužel nereálné, proto jsem musela uznat, že byl tento nápad slepá ulička a začít znovu.

Nápadu s katedrálou jsem se ale vzdát nechtěla. Hanka mi říkala, že existují i kostely u kterých stojí věž zvlášť. I když jsem to zkoušela, moc nechtěla sjíždět, zkusila jsem věž převrátit a postavit ji více směrem do sadu. Výsledek byl proporčně dobrý, ale pořád se mi příčilo, že krematorium a obřadní síň nejsou jeden objekt. Nakonec jsem se rozhodla pro více krajinářské řešení, tedy propojení obou objektů půdorysně jemným amfiteátrem. Tento zůstal objekt jedním bez toho aniž by musel mít zbytečně velké rozměry.

Dalším tématem ohledně konstrukce kolem krematoria a obřadní síně byl materiál. Původně jsem zamýšlela masivní dřevěné kulače, které by navazovaly na kmeny okolních stromů. Potom mě ale napadlo, jestli chci objekt opravdu skrývat - nevyzdvihl by z mých cílů prezentovat ho jako jakýsi klenot, co září na konci cesty? Najednou se i přemýšlení o materiálech úplně změnilo. Chtělo to něco průhledného, ale ne úplně, spíš průsvitného. Po pár menších pokusech například s polykarbonátovými deskami (které se opravdu do lesa nehodí) jsme vybrali pískované sklo. Pokud by Vás přemýšlení a důvod výběru tohoto materiálu zajímal více otevřete si moje portfolio na straně 24 a 25.

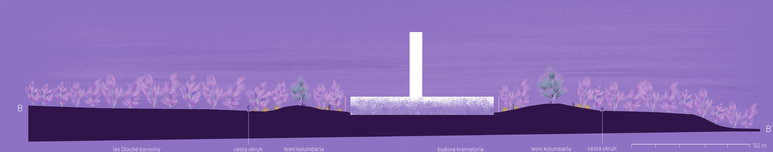

LESNÍ KOLUMBÁRIA

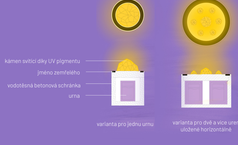

VIKTORIE FEDRSELOVÁ

KLADNO / okolí krematoria

ATELIER SITTA - CHMELOVÁ
AT V - MALÉ MĚŘÍTKO
ZIMNÍ SEMESTR 2022